

Úspěch v právní transplantaci

Abstrakt

Rigorózní práce se zabývá konceptualizací úspěchu v právní transplantaci. Práce identifikuje právní transplantaci jako dominantní metodu přijímání práva v globalizovaném světě. Poukazuje však na to, že neexistuje dohoda, jak posoudit, zda byla právní transplantace úspěšná či nikoli. Navzdory absenci takové obecné dohody si práce všímá, že literatura o právních transplantacích pracuje s řadou kritérií, která mohou být užitečná pro zkoumání nebo zohlednění při hodnocení úspěchu nebo neúspěchu právních transplantací. Na tomto pozadí se práce snaží ponořit hlouběji do literatury z oblasti právní transplantace, aby zaprvé analyzovala, jak je v této literatuře úspěch nebo neúspěch v právní transplantaci definován, a zadruhé zkoumala, jaká kritéria nebo měřítka se používají k hodnocení takového úspěchu či neúspěchu. Za účelem zodpovězení těchto výzkumných otázek práce nejprve představí koncept právní transplantace a zařadí jej do obecného rámce zkoumajícího vztah mezi právem a společností. Poté se přesune k literatuře o právních transplantacích samotné, aby zjistila, jak tato chápe úspěch nebo neúspěch. Pro doplnění tohoto obecného a teoretického zkoumání se práce bude také zabývat konkrétními případovými studii hodnotícími transplantace právních předpisů z různých odvětví práva (veřejného i soukromého), a to za účelem zjištění, jak byl v těchto případech definován úspěch nebo neúspěch. Hlavním zjištěním práce je, že teorie i její aplikace v případových studiích se shoduje v tom, že společnost a prostředí, do kterého je právní transplantát zasazen, mohou být přinejmenším stejně důležité (ne-li více) než samotný text transplantovaného práva. Literatura se shoduje, že transplantované právo musí „zapadnout“ do domácího prostředí, aby bylo funkční. Míra „vhodnosti“ závisí zejména na tom, zda je úlohou transplantace zachovat stávající stav (*status quo*) nebo sloužit jako nástroj právní změny. Práce také zdůrazňuje, že v důsledku relativity pojmů úspěchu a vhodnosti musí být každý pokus o vytvoření analytického rámce pro hodnocení úspěšnosti konkrétního právního transplantátu přizpůsoben účelu tohoto hodnocení. Zaměření na konkrétní dimenze hodnotící úspěch (jako je například naplnění motivace, která vedla k jeho přijetí, plnění obecné regulatorní funkce, kterou má transplantovaná norma hrát či „zapadnutí“ do domácí kultury) slibuje poskytnout užitečnější pohled na fungování transplantované normy než všeobíhající analytický rámeček, který by byl univerzálně použitelný pro všechny právní transplantace.

Klíčová slova:

právní transplantace, právo a společnost, definice úspěšného a „zapadajícího“ práva